

Merlot: één druif, zes landen

18 september 2020 · door Christoph De Loor

Vijf Merlots van Italië tot België tegenover een Chileense Cabernet Sauvignon 'instinker' — wat is de impact van klimaat, terroir en wijnbouwer?

Merlot ligt aan de basis van fluwelige, zachte assemblages in Pomerol en Saint-Émilion, maar staat op 17 september 2020 bij Wijnclub Zottegem voor het eerst helemaal alleen in de schijnwerpers. Vijf Merlots uit evenveel landen, tegenover een 'instinker': een 100% Cabernet Sauvignon uit Chili die heel wat aromatische kenmerken deelt met de Merlot. Dit is het volledige infoblad van die avond. Alle wijnen die we ooit proefden staan in onze [wijncatalogus](#).

De geproefde wijnen

Wijnhuis	Wijn	Jaar	Land
Fertuna	Messiiio, D.O.C. Maremma Toscana	2015	Italië
Normandie Est. 1693	Clarington Merlot	2016	Zuid-Afrika
Charles Smith Wines	The Velvet Devil Merlot	2017	USA

Wijnhuis	Wijn	Jaar	Land
Vigna	Merlot Maxine	2018	België
Maison Cordier	Labottière Prestige	2017	Frankrijk
Concha y Toro	Casillero del Diablo Reserva Privada Cabernet Sauvignon (instinker)	2018	Chili

Een woordje van inleiding

Beste wijnvrienden,

Na onze Belgische zomer, verheug ik me erop om bubbelgewijs onze gezamenlijke passie voor de Godendrank terug te kunnen delen! Dit seizoen staan de proeverijen in het teken van specifieke druivensoorten, en we starten al direct met een klassieker van jewelste, de Merlot.

We zijn vorig seizoen reeds met deze druif in aanraking gekomen, namelijk bij de Bordeaux wijnen, de bakermat van de Merlot. Er zijn dan ook herkomstbenamingen in deze streek waar het leeuwendeel van de assemblage uit Merlot bestaat, denk maar aan Pomerol en Saint-Émilion. Naast de verschillende origines, kon een Franse Merlot dus zeker niet op het appèl ontbreken.

Als onderdeel in een assemblage, zorgt deze voor fluwelige wijnen met zachte tannines. Vanavond staat de druif echter alleen in de spotlights, en gaan we op zoek naar de typische kenmerken, over verschillende landen heen. Wat is de impact van het klimaat, de terroir en de kunde van de wijnbouwer in kwestie op het eindresultaat? Dit is dan ook direct een mooie inleiding voor onze leden die zich aan de Meester- of

Grootmeesterproef willen wagen!

Daarnaast heb ik er, met een zeker gevoel van nostalgie, terug een zogezegde 'instinker' bij opgenomen, een 100% Cabernet Sauvignon. Deze brengt weliswaar wat stuggere wijnen voort, maar deelt ook heel wat kenmerken qua aroma's met de Merlot. Gaan we deze eruit kunnen halen tijdens de proeverij... of is het toch niet zo gemakkelijk? De avond zal het leren.

Ik wens jullie alvast veel wijngenot en een gezellig 'bubbelig' samenzijn!

Oorsprong en verspreiding

Merlot stamt af van de Cabernet Franc, net als de Cabernet Sauvignon, maar was oorspronkelijk niet zo'n populaire druif. In de 17e eeuw werd deze zelfs beschouwd als een minderwaardige druif die zelf geen persoonlijkheid had. De vroegste officiële melding van Merlot, weliswaar onder het synoniem 'Merlau', dateert van 1784, in de geschriften van een lokale ambtenaar uit Bordeaux, die een bepaalde wijn aanprijst als zijnde de beste uit de wijde streek, gemaakt van deze specifieke druivensoort uit de Libournais-streek.

In 1824 wordt het woord 'Merlot' gebruikt in een artikel over Médoc-wijnen, waarbij ook de verwijzing wordt gemaakt naar een lokale zwarte vogel, die de druif blijkbaar een lekkernij vindt, de merel of 'merle' in het Frans.

Tegen de 19de eeuw wordt deze variëteit vaak aangeplant op de linkeroever van de Gironde, waar deze zich perfect kan vinden in de

kleihoudende kiezelgronden en het iets koelere klimaat. De verbouwing van de Merlot is echter niet altijd vlot verlopen, en heeft toch nog een paar zware tegenslagen te verwerken gekregen, waaronder de zware vorst in 1956 en de druivenziekte in de jaren '60. Daarnaast werden nieuwe aanplantingen zelfs een tijdje verboden door de Franse autoriteiten, tussen 1970 en 1975.

De eerste officiële melding van de Merlot buiten de Franse landsgrenzen, duikt op in 1855 in Italië, rond Venetië, onder het synoniem 'Bordò'. Daarna gaat het richting Zwitserland, en verspreidt deze zich verder in Europa. Inmiddels wordt de Merlot-druif wereldwijd verbouwd en is het tegenwoordig zelfs één van de meest verbouwde druivensoorten wereldwijd, met een geschat areaal van 267.000 hectare.

In Frankrijk wordt ongeveer 2/3 van de wereldproductie van de Merlot verbouwd, maar daarnaast is deze ook zeer populair in Italië (5de meest aangeplante druivensoort), Chili, Argentinië, Australië (3de meest aangeplante druivensoort), Amerika (met name Washington State en Californië) en Zuid-Afrika, om maar enkele landen te noemen.

Kenmerken

De Merlot is een vorstgevoelige, vroegrijpende druif, die zich dus het best thuis voelt in kleihoudende kiezelgronden. De druiven zelf zijn groter dan de meeste andere blauwe druivenvariëteiten, maar daarnaast is de schil dunner en bevat ze minder tannine. Typisch voor deze wijn is een vlezige en fluwelige smaak.

Een Merlot-wijn ruikt in zijn jeugd naar pitfruit zoals kersen en pruimen, zwart fruit zoals zwarte kers en bosbes, maar ook florale aroma's zoals viooltjes zijn kenmerkend. Na enkele jaren rijping ontwikkelt Merlot typische herfstgeuren zoals champignon en truffel.

Qua aanzicht kan de wijn semi-doorzichtig zijn, met meestal een diepe robijnrode kleur.

Daar waar de Merlot voor fluweelzachte wijnen zorgt, is de Cabernet Sauvignon stugger, en ook donkerder gekleurd. De Cabernet Sauvignon beschikt meestal over een flinke dosis tannine en pittige zuren.

Food pairing

"Les goûts et les couleurs ne se discutent pas", maar qua food pairing zijn er nu eenmaal betere 'marriages' tussen de Merlot en bepaalde bereidingen dan andere. De zachte textuur en rijke smaken van deze wijn maken het weliswaar een makkelijke partner. Zo zal de Merlot prachtig samengaan met vollere vleesgerechten, gegrild of op de barbecue. Niet voor niets staat er vanavond dan ook een heerlijke côte à l'os op het menu!

Kip of varkensvlees gaat ook prima. Maar hierbij is de saus heel belangrijk. Deze mag wat voller en steviger zijn. Bijvoorbeeld een stoofpotje van kip en chorizo, in een pittige knoflook-tomatensaus. Een beetje oregano en parmezaan erover om het af te maken.

De enige voedingsmiddelen die niet goed samengaan zijn zeer delicate gerechten zoals sushi, gerechten met veel suiker, zuurachtige desserts of

citrusgerechten.

Daarnaast heeft het terroir ook een belangrijke impact op deze food pairing. Zo kunnen zachtere Merlot-wijnen, verbouwd in koelere regio's met veel kalksteen, namelijk ook perfect samengaan met garnalen of andere lichte schaaldieren. Een andere topper zijn gebakken Coquilles Saint-Jacques, gewikkeld in bacon of prosciutto. Zwaar pikante gerechten daarentegen gaan totaal niet samen met een typische Merlot, die de wijn dan zelf bitter kunnen doen smaken.

De combinatie met kaas is te vermijden voor blauwe kazen, maar met een zachtere kaas zoals een camembert of zelfs een iets hardere kaas zoals cheddar, zal deze dan wel weer mooi samengaan.

Bespreking van de wijnen

Fertuna Messiio 2015

De naam van dit jonge wijnhuis, Fertuna, opgestart in 1997, verwijst naar de fertiliteit van het land en het geluk van zij die hierop werken. Het is gelegen in het hart van de regio Maremma, aan de Tyrreense Zee in Italië, het zuidwesten van Toscane en in het noordwesten van Lazio.

De ondergrond in deze regio is rijk aan lei- en kalksteen, wat het in combinatie met het mediterrane microklimaat, onderhevig aan de invloeden van de kust, met warme dagen en koele nachten, uiterst geschikt maakt voor wijnbouw.

Fertuna is 145 hectare rijk, waarvan heden 50 hectare met wijnranken is bebouwd. Functionaliteit gaat gecombineerd met wat ze zelf noemen hypertehnologie en duurzaamheid. Hierbij maken ze bijvoorbeeld onder andere gebruik van een druppelirrigatiesysteem, dat wordt gevoed door een artificieel meer van 15.000 m², een combinatie van lokale bronnen en regenwater.

Fermentatie gebeurt gedeeltelijk in stalen vaten, en bepaalde loten van de Merlot ondergaan ook een malolactische fermentatie op Franse eik. Daarna rijpt de wijn nog 12 maanden in barriques, gevolgd door 6 maanden op fles.

Messiio, een traditionele naam die vrij vertaald "diegene die zal komen" betekent, wordt enkel gemaakt in de beste jaargangen. De wijn zelf is intens rood, met in de neus een krachtig aroma van zwart fruit in combinatie met subtiele toetsen van vanille. In de mond evolueert het aroma naar tabak en chocolade, met een hint van karamel. Kortom een ronde, volle en intense wijn.

Normandie Est. 1693 Clarington Merlot 2016

Het wijnhuis Normandie Est. 1693 heeft een geschiedenis van meer dan 300 jaar, en is één van de 29 originele landhuizen gesticht door de Franse Hugenoten. Hoewel de meeste Zuid-Afrikaanse Merlot verbouwd wordt in de Stellenbosch-regio, ligt dit domein in de Western Cape, in de vallei van Franschhoek, tegen de majestueuze Groot Drakenstein-bergen.

Volgend op een ontwikkeling van 8 jaar, heeft dit wijnhuis een assortiment gelanceerd onder de naam Clarington, getypeerd door de kunstzinnige flessen, waarbij het design wereldwijd gepatenteerd is. Naast Merlot hebben ze ook nog een blend van Merlot & Cabernet Sauvignon, een Chardonnay, een Chenin Blanc, een Sauvignon Blanc en een Rosé.

Deze 100% Merlot is gerijpt op eiken vaten, met als resultaat een elegante en evenwichtige wijn. Zowel in de neus als in de mond is er een sterke expressie van rijp zwart fruit en framboos, met een hint van chocolade. Een heel toegankelijke, fruitige wijn, met een lage aciditeit en zachte tannines.

Charles Smith Wines The Velvet Devil Merlot 2017

Met de wijnmaker van dienst, Charles Smith, hebben we een mooi verhaal over hoe passie voor wijn tot een volledige carrièreswitch kan zorgen. De man was voordien namelijk manager van rock-'n-rollgroepen in Europa, waaronder, voor de kenners onder ons, ook van het Deense duo The Raveonettes. Een lang verhaal kort, in 2001 verkocht hij de eerste 330 kisten van zijn wijn, en 8 jaar later werd hij een eerste keer gelauwerd tot wijnmaker van het jaar door het vakblad Food & Wine.

Ondertussen is hij de grootste wijnmaker van het gebied Walla Walla, in de Washington State, en de 4de grootste wijnmaker van de staat.

De Velvet Devil is robijnrood-purper van kleur, met aroma's van zwart fruit, kers en rode pruimen en toetsen van gedroogd fruit, en tegelijk

toch ook wat zwarte peper en ceder. In de mond komen de kers en pruimen tot uiting, met een gebalanceerde aciditeit en tannine... een duivels fluweelzachte wijn.

Vigna Merlot Maxine 2018

In Wijnegem, bij Antwerpen, ligt het historisch domein Vigna. Waar vroeger de water- en limonadefabriek 'Vigna' stond, werden in 2001 voor het eerst wijnstokken geplant. Ondertussen is hun wijngaard 8 hectare groot, met een totaal van 30.000 wijnranken, in een zandbodem verrijkt met zavel. Elke wijn draagt de naam van een kleinkind, en ondertussen worden er 11 verschillende variëteiten verbouwd.

De wijnbouwer van dienst is Guy Somers, de ondernemer achter het industriebouwbedrijf Frisoman, die wordt bijgestaan door de oenoloog Patrick Nijs en de wijngaardverantwoordelijke Alain Keirens.

De wijn wordt op Franse eiken vaten gerijpt gedurende een periode van 12 maanden, wat zich vertaalt in een volle wijn met zijdezachte tannines, waarbij het zwart fruit overheerst, met een accent van zoethout.

Maison Cordier Labottière Prestige 2017

La Maison Cordier werd in 1886 gesticht door Désiré Cordier, en kan zich dus buigen op een rijk gevulde geschiedenis. De wijnmaker van dienst is Bruno Kessler.

Voor de Cuvée Prestige, worden enkel de druiven geselecteerd van de beste percelen in de regio Entre-Deux-Mers, waar de ideale ondergrond

gecombineerd wordt met een microklimaat. Het resultaat is een diep purperen wijn, die trouwens een zilveren medaille heeft behaald op de 'Concours Mondial Bruxelles' in 2019.

Na de maceratie en de fermentatie wordt de wijn gedurende 12 maanden gerijpt op Franse en Amerikaanse eiken vaten.

De aroma's die uit het glas stuiven zijn deze van zwarte kersen, braambessen, rood fruit met toetsen van chocolade en vanille. De afgeronde tannines zijn zacht en in de mond vinden we braambes en drop met een rokerige toets en toch wat kruidigheid van zwarte peper.

Concha y Toro Casillero del Diablo Reserva Privada **Cabernet Sauvignon 2018**

De instinker van dienst is van het Chileense wijnhuis Concha y Toro, dat ondertussen meer dan 130 jaar vakkennis heeft opgebouwd.

De Reserva Privada is afkomstig van de gereputeerde Maipo Vallei, aan de voet van het Andesgebergte. De steenrijke ondergrond, in combinatie met een goede drainage en een mediterraan-achtig klimaat geven een stevige kwaliteitswijn met een mooie structuur en elegantie, die 12 maanden op eiken vaten heeft gerijpt.

Het is een heldere donker robijnrode wijn, met aroma's van kersen, pruimen en zwarte bessen. Door de rijping op eiken vaten vinden we ook toetsen van vanille en ceder terug.

In de mond vinden we een mooie balans van de smaken van het fruit en de bijdrage van de eiken lagering, een zachte wijn met prominente doch

evenwichtige tannines, en een aanhoudende afdronk.

Maar waar bevindt het duiveltje zich in de oplijning van deze proeverij?

wijnclubzottegem.be